

AM/8/29

Notes on history of Dikxale tribe

A.M. Ragophala

K34/29

498(3)

1b

0-1b

1 Ditaba tsa SETHSABA SA KA DIKXALE: MOLAUDISI: LEKOTA.

Molaudisi wa ditaba tse ke Lekota e leng motseta wa mosata a re, o tswa le sethsaba mo se tswaxo xona. SETHSABA SE SE BINA PHIRI SE BINA NONYANE E BAREXO KE HLANHLAXANE, KE BAKONE BA BINA PHIRI. BA XE BA RETA BA RE, MOKONE MMINA PHIRI, KE DIKXALE TSA MOLAPO. SETHSABA SE KE SETHSABA SE SEXOLO KUDU SE SE NAXO LE NAXA E KXOLO.

Taudiso ya sona e thoma lephepheng la bobedi (No. 2).

2 (No.2) Taudiso ya sethsaba

Ba ka Dikxale ba tswa ka Matlala (Sandfontein Pietersburg) pele ba ne ba bitswa ba ka Matlala xe ba sa le xona moo ka Matlala. Ka sebaka seo xo ne xo busa kxosi Matlala I. Erile xe ba dutse xona kwa thoma xo dirwa dipitso (dikcpano). Eyale erile ka tsatsi le lengwe kwa ba le molato wa masoxa a xona. Ba bitswa ba iswa kxorong ya mosate. Erile xe ba bolela morwa Matlala (Kokona) a re xo ntata a re o na le maaka a mo kxala. Eyale bannaba rata xore a bethwe a thaba a ya naxeng. Xomme ba re o tla boya.

3 Empa mosimane o ile a boya e le bosexo batho ba robetse. A re xe a fihla a hwetsa masoxana ke basetsana ba sa itisa xomme a re xo bona a re a re yeng re tloxele motse o. Xomme ba utswa dikxomo ba thaba ba thabela bohlabatsatsi bya Polokwane. Ba ya ba dula ka Mxatinyane (Mathiba's Location). Xomme ya re xe batho ba tsoka ka xosasa ba hwetsa base xona, masoxana le basetsana ba se xona. Xomme ba thona xo nyaka ka mengwaxa e ment si. Ya re ka ngwaxa o mongwe, ba tla ba hwetsa xona moo empa ba hwetse ba

4 setse ba nyalane ka nosi masoxana le basetsana xomme bakxalabye ba re xo bona ba re le bakxadi ba xo kxala kxosi Matlala, le xona le diphiri tsa xo utswa dipudi tsa batho bosexo. Ba ba tloxela ba boela xae. Xomme ba sala ba huduxa ba ya Lphome (Kratzenstevu) ba dula xona xomme kxosi ya hwa a na le morwa e monye. Ke xona xo busa kxosi ya mosadi ke Konoto. Xe ba huduxa Lphome xo be xo

busa eena ba tla ba dula mo ba leng xona byale e leng xa Dikxale.
 Momme mosadi moxolo a hwela xona. Lehono xo busa morwa wa xaxwe
 e lexo Marema. Xe ba mo reta ba re: Mokone maphiri moya xa Matlala
 5 a thaba. Ke tsona tsa xa Dikxale, empa molaudisi yena xa tsebe
 mengwaxa eo di direxilexo ka yona.

Momhla xo na le dikolo tse ngata. Xo sa na le xo rapela
 badimo ba xa Dikxale.

END S. 498